

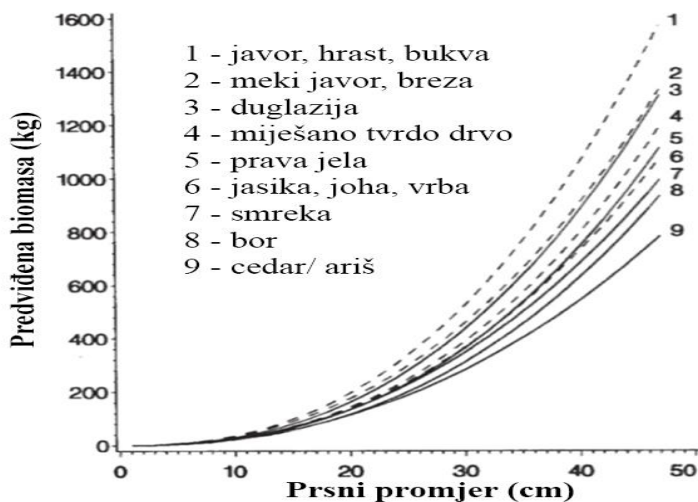
MEĐUŽUPANIJSKA GLOBE SMOTRA I NATJECANJE 2026.

ZAPORKA ŠKOLE

Provjera znanja za srednje škole

Br.	Pitanja i prostor za odgovore	Mogući bodovi	Ostvareno
1.	VAŽNOST STABALA Stabla su važna za očuvanje prirodne ravnoteže. Za to postoje brojni razlozi, a vi odredite koji su od navedenih točni, a koji nisu. Označite NETOČNE tvrdnje: Stabla a) ...upijaju ugljikov dioksid iz zraka, ali ga i ispuštaju b) ...staništa su i izvor hrane drugim vrstama organizama c) ...transpiracijom snižavaju temperaturu okoliša d) ...spuštaju razinu podzemne vode e) ...proizvode kisik u procesima disanja	2 Za svaki točan odgovor 1 bod	
2	ANALIZA POKROVA ISPOD SLOJA KROŠNJI Opisima kategorija prizemnog sloja šumskog pokrova pridružite slova uz odgovarajuće biljne skupine, u skladu s GLOBE protokolom ___ D ___ imaju uske duguljaste listove, a cvat im je klasić ___ B ___ ne bilježimo u obrascu za prizemni sloj šume ___ A ___ ubrajamo u ostali zeleni pokrov ___ C ___ visoki do 50 cm _____ visoki 50 do 500 cm A. Mahovine i paprati B. Gljive C. Patuljasti grmovi D. Trave	2 Sva točna spajanja =2 boda, 3 točna =1 bod	
3	PROTOKOLI ZA MUC I BIOMETRIJU A/ Koja bi pravila učenici trebali poznavati za određivanje MUC kategorija šumskog pokrova? Označite ispravni postupak a. MUC kategorija određuje se bez obzira na godišnje doba. b. MUC kategorija određuje se u vrijeme kad je lisni pokrov potpuno razvijen. c. MUC kategorija određuje se u vrijeme cvatnje biljaka. d. Za svako geografsko područje propisani su datumi za određivanje MUC kategorije. e. Za određivanje MUC kategorije potrebno je odrediti visinu većine stabala.	2 Za svaki točan odgovor 0,5 bodova 1	

	B/ Za provedbu biometrijskih mjerenja travnjaka također postoje pravila ili protokoli. <i>Označite točnu tvrdnju.</i> Biometrija travnjaka provodi se u slučaju da travnjačka vegetacija zauzima: a) najmanje 50 % površine piksela b) manje od 40 % površine piksela c) najmanje 60 % površine piksela C/ Pikel se postavlja na površinu pokrivenu homogenim pokrovom. <i>Označite točnu tvrdnju:</i> Homogeni je pokrov: a) samo onaj na kojemu raste jedna vrsta biljaka b) tamo gdje nema kuća i prometnica c) tamo gdje su svi elementi jednoliko raspoređeni d) prostor na kojemu je isključivo šuma	0,5	
4	METABOLIČKI PROCESI U BILJKAMA <i>Označite točne tvrdnje.</i> a) Masa apsorbiranog ugljikova dioksida jednaka je povećanju biomase. b) Biljke dišu i danju i noću, pri čemu ispuštaju ugljikov dioksid. c) Biljka apsorbira kisik iz zraka i koristi se njime za sintezu šećera. d) Ugljikovim dioksidom iz zraka biljka se koristi za sintezu šećera. e) Biljke rastu taloženjem škroba, koji čini najveći dio njihove biomase.	2	svaki točan odgovor 1 bod
5	CIKLUS UGLJIKA <i>Nadopunite rečenicu upisivanjem podataka koji nedostaju na prazne crte.</i> A/ Prsni promjer izračuna se iz opsega stabla mjenenog na visini od 1,35 m od površine tla.	2	oba pravilno upisana pojma 1 bod

Biosfera Slika 1 - Odnos nadzemne biomase (kg) i prsnog promjera (cm) za različite vrste drveća. Vrste drveća svrstane su prema tvrdoći u 9 grupa. Vrste tvrdog drva prikazane su isprekidanim linijama. Prilagođeno prema Jankins et al.(2003).

B/ Graf na slici 1 prikazuje odnos ukupne nadzemne mase različitih vrsta stabala i njihova prsnog promjera (dbh).

Gledajući grafove za prvih osam skupina drveća, procijenite u kojemu se dijelu njihova života biomasa najbrže povećava.

Označite točan odgovor.

- a) Kad im je prsni promjer manji od 10 cm
- b) Kad im je prsni promjer između 10 i 20 cm
- c) Kad im je prsni promjer veći od 30 cm

1

6 Učenci jedne srednje škole uzeli su uzorke vode iz vodnog tijela te proveli fizikalno-kemijsku analizu.

A) Analizom su utvrdili da je pH-vrijednost uzorka vode 8.
 (Upišite točne pojmove na prazne linije.)

- a) Za analizu pH-vrijednosti mogli su koristiti pH-listić/pH-pen/ pH-metar
- b) Kolika je pOH-vrijednost analiziranog uzorka pOH = 6
- c) Kolika je množinska koncentracija hidroksidnih iona (OH⁻) c = 10⁻⁶ mol/dm³

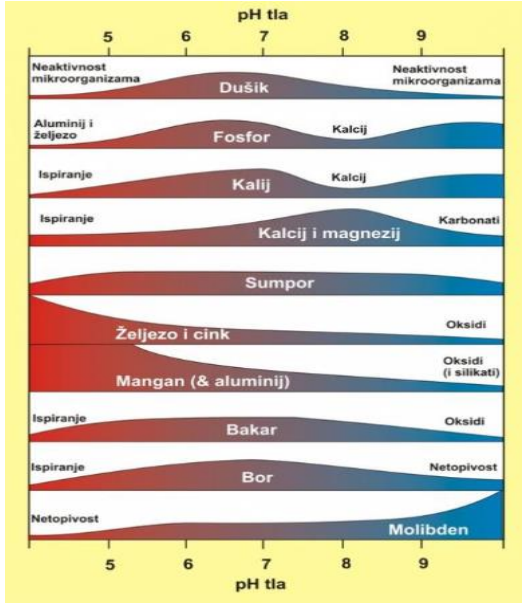
B) Učenci su odlučili izmjeriti električnu vodljivost uzorka vode
 (Upišite točne pojmove na prazne linije.)

- a) Upotrijebili su mjerni uređaj koji se naziva kondutivimetar, ali se na zaslonu uređaja pojavio znak da je vrijednost veća od 1999 μS/cm. Stoga su odlučili izmjeriti salinitet / količinu soli određivanjem i stavljanjem u suodnos fizikalnih veličina gustoće i temperature.

C) Učenci su na temelju rezultata analize zaključili da se radi o morskoj/bočatoj/slanoj vodi.

4

svaki točan odgovor 0,5 bodova

7	Biljke mogu uzimati hranjive elemente iz tla samo u određenom rasponu pH-vrijednosti. Stoga se može dogoditi da nekog elementa u tlu ima dovoljno, ali zbog pH-vrijednosti biljkama nije dostupan. Slika, među ostalim, prikazuje raspoloživost elemenata za prehranu biljaka u ovisnosti o pH-vrijednosti. https://sn.rs/m60g8 Koristeći se podatcima prikazanim na slici, odredite točnost sljedećih tvrdnji: (Za točan odgovor napišite slovo T, a za netočan slovo N.) a) Ako tlo ima pH = 5, dodatkom pepela povećat će se dostupnost željeza. N b) Humus je tlo u kojemu je dostupnost kalcija visoka. N c) Kisele kiše pridonijet će dostupnosti željeza iz tla. T d) NPK, takozvani <i>velika trojica</i>, najvažniji su elementi za rast biljaka. Njihova je dostupnost najveća pri pH = 6 – 7. T	2			
8	Linijom povežite pojmove iz lijevog i desnog stupca koji se odnose na svojstva tla. Moguće je višestruko povezivanje. <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> konzistentnost tekstura površni sloj pH-vrijednost struktura </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> karbonati granular propusnost čvrstoća humus </td> </tr> </table> konzistentnost – čvrstoća tekstura-propusnost površinski sloj-humus površinski sloj – granular pH-vrijednost – karbonati struktura – propusnost	konzistentnost tekstura površni sloj pH-vrijednost struktura	karbonati granular propusnost čvrstoća humus	3	
konzistentnost tekstura površni sloj pH-vrijednost struktura	karbonati granular propusnost čvrstoća humus				

svaki točan odgovor 0,5 bodova

N
N
T
T

svaki točan odgovor 0,5 bodova

9	Vrijednosti fizikalno-kemijskih veličina se prema GLOBE protokolu izražavaju i bilježe u bazu podataka GLOBE u zadanim mjernim jedinicama. U slučaju dobivanja rezultata u drugim mjernim jedinicama potrebno ih je pretvoriti u zadane. Provjerite točnost sljedećih pretvorbi. (<i>Zaokružite slova ispred točnih tvrdnji.</i>) a) Alkalitet jednog vodnog tijela iznosi 0,025 g/L CaCO₃, a u bazu podataka unosi se iznos 25 mg/L CaCO₃ b) Salinitet uzorka mora iznositi 350 mg/dag, a u bazu podataka unosi se iznos 35 ppt. c) Gustoća uzorka tla iznosi 140 g/dm³, a u bazu podataka unosi se iznos 1,4 g/cm³ d) Temperatura tla izmjerena na 10 cm dubine iznosi 280,15 K, a u bazu podatka unosi se vrijednost 11 °C.	1 svaki točan odgovor 0,5 bodova	
10	PROVJERA ISPRAVNOSTI MJERNOG INSTRUMENTA Slika 1. Atmosfera / Postupak kalibracije termometra a) Kako biste bili sigurni u ispravnost termometara, kalibracija se provodi barem jednom unutar kojega perioda? Upišite u kojemu se vremenskom intervalu treba provoditi kalibracija. _____ Svaka 3 mjeseca b) Zaokružite točan odgovor. • Temperatura sustava na slici je 0 °C, ako se u takav sustav doda kuhinjska sol, temperatura će se povećati / ostati ista / se smanjiti • Temperatura sustava na slici je 0 °C, ako u takav sustav dodamo još leda, temperatura će se povećati / ostati ista / se smanjiti. c) Kako se naziva pogreška koju će osoba napraviti ako očitava termometar kako je pokazano na slici? (1) Odgovor upišite na praznu crtu _____ Pogreška paralakse (priznati i pogreška loma svjetlosti ili pogreška refrakcije)	3 1 0,5 0,5 1	

11.	TEMPERATURE Termometar za mjerenje površinske temperature radi na principu mjerenja energije određene vrste zračenja? Upišite o kojoj se vrsti zračenja radi Infracrvenog zračenja Učenici su izmjerili površinsku temperaturu na četiri lokacije. Pridružite vrstama pokrova slova koja označavaju odgovarajući niz mjerenja. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Land Cover</th> <th colspan="4">Observation Spots</th> </tr> <tr> <th></th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>27.5</td> <td>30.0</td> <td>28.5</td> <td>29.0</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>35.5</td> <td>33.5</td> <td>33.5</td> <td>34.0</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>32.0</td> <td>33.0</td> <td>32.0</td> <td>33.5</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>30.0</td> <td>31.0</td> <td>33.0</td> <td>31.5</td> </tr> </tbody> </table> B asfalt _____ C beton _____ D golo tlo _____ A trava _____	Land Cover	Observation Spots					1	2	3	4	A	27.5	30.0	28.5	29.0	B	35.5	33.5	33.5	34.0	C	32.0	33.0	32.0	33.5	D	30.0	31.0	33.0	31.5	2 1 1	
Land Cover	Observation Spots																																
	1	2	3	4																													
A	27.5	30.0	28.5	29.0																													
B	35.5	33.5	33.5	34.0																													
C	32.0	33.0	32.0	33.5																													
D	30.0	31.0	33.0	31.5																													
12.	GRAFOVI <i>Slika 2. Atmosfera / Prikaz radiosondažnog mjerenja</i> Proučite sliku i odgovorite na pitanja te odgovore upišite na praznu crtu. Koji pojam označava temperaturu pri kojoj relativna vlažnost dostiže 100 %? _____ temperatura rosišta Koje je boje linija koja ju prikazuje na slici? _____ plava boja Što se događa na mjestima na kojima se dvije linije grafa spajaju? _____ Kondenzacija ili stvaranje oblaka	2 0,5 0,5 1																															

13

OBLACI

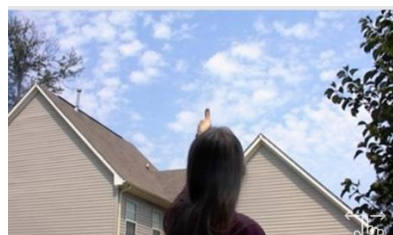
Is there thunder, lightning and/or heavy rain?

Slučaj 1

Holding your hand out to the sky, are there puffy clouds about thumb size?

Slučaj 2

Slika 3. Atmosfera / Prikaz izbornika GLOBE Observera, sekcija Oblaci (Clouds)

Učenici su na nebu uočili dva različita roda oblaka. Oblake su identificirali uz pomoć Cloud Wizarda i njihovi su odgovori na oba pitanja bili potvrdni. Budući da na slikama prepoznajete koji oblaci su zabilježeni, za oba slučaja na praznu crtu napišite ostale oblake koji se službeno svrstavaju u isti kat s tim oblacima.

Slučaj 1: _____

stratus, kumululus, nimbostratus, stratokumululus (ili St, Cu, Ns, Sc)

Slučaj 2: _____

altostratus (ili As)

Graniče li međusobno ti katovi? Ako je odgovor da, napišite visinu na kojoj se nalazi ta granica, u protivnom, napišite ne.

_____ **Da, graniče, na 2000 m**

3

svaki točan odgovor 0,5 bodova

Ukoliko u slučaju 1 bude naveden bilo koji drugi oblak, onda je 0 bodova

2

0,5

0,5

Ukupno ostvareno bodova

Imena i potpisi članova međužupanijskoga povjerenstva
